

UCHWAŁA NR XXIV/243/2020
RADY MIEJSKIEJ W SŁAWKOWIE

z dnia 22 października 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Sławkowa na lata 2021 - 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r., poz.713) oraz art.176 pkt. 1, art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz.821), Rada Miejska w Sławkowie uchwala

§ 1. Przyjąć „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sławkowa na lata 2021-2023”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sławkowa

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Sławkowie

mgr Łukasz Hofler

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sławkowa na lata 2021 - 2023

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE

2. PODSTAWA PRAWNA

3. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE SŁAWKÓW

5. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I SPOŁECZNE MIASTA SŁAWKÓW ORAZ ANALIZA SWOT

6. ADRESACI PROGRAMU

7. REALIZATORZY PROGRAMU

8. CELE PROGRAMU

9. HARMONOGRAM ZADAŃ

10. EFEKTY PROGRAMU

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

12. MONITORING I EWALUACJA

1. WPROWADZENIE

W literaturze można spotkać wiele definicji rodziny. Według Anity Kasperskiej i Katarzyny Siemieńczuk „rodzina to mała grupa społeczna, w której występują określone więzi: więź rodzicielska pomiędzy rodzicem i dzieckiem i więź małżeńska pomiędzy żoną i mężem”¹⁾

Autorki w swojej definicji podkreślają istotę więzi międzyludzkich. Obecnie rodzina staje się często grupą zamkniętą i intymną, budowaną w oparciu o bliskość i zażyłość emocjonalną.

Rodzina jest najważniejszą komórką społeczną, która powinna zaspokajać wszelkie potrzeby każdego z jej członków. Obecnie rodzina staje się grupą zamkniętą i intymną budowaną w oparciu o bliskość i zażyłość emocjonalną.

„Rodzina współczesna znajduje się pod naporem wielu czynników zewnętrznych, które wpływają na jej gwałtowne, wielorakie przemiany. Jedne z nich wywierają wpływ pozytywny polepszając jej warunki życia (postęp techniczny, osiągnięcia medycyny), inne zaś powodują dezintegrację i dezorganizację; naruszają podstawowe normy rodzinne regulujące funkcjonowanie rodziny i jej członków, w samej rodzinie i poza nią”²⁾

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, szczególnie dzieci, na których opiera się społeczeństwo. Ma ona zasadniczy i najważniejszy wpływ na funkcjonowanie człowieka w poszczególnych rolach społecznych oraz w kształtowaniu i rozwoju jego tożsamości i postaw. Rodzina, która funkcjonuje w sposób prawidłowy i harmonijny daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i umacnia ich postęp. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym, które w sposób bezpośredni działa na osobowość dziecka, przekazując system wartości, tradycje, poglądy, co w efekcie kierunkuje ich życie. Zaburzenie więzi rodzinnych ma destrukcyjny wpływ na człowieka i staje się podstawowym źródłem deficytów.

Zdezorganizowana rodzina, to taka w której jej członkowie nie potrafią wykonywać swoich obowiązków. Postawy rodziców stają się antagonistyczne, zanikowi ulegają funkcje socjalizacyjne oraz wychowawcze. W konsekwencji prowadzić to może do rozpadu rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej jest zespołem działań dążących do przywrócenia rodzinie zdolności do ich wypełniania. Obowiązek ten spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizują one te zadania we

współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, także Policją, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także z Kościołem oraz organizacjami społecznymi.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawodawca dokonuje podziału kompetencji, zadań oraz działań do realizacji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

Rodzina z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, nie spełnia swoich podstawowych zadań. Może to wynikać z niedojrzałości życiowej rodziców, która sprawia, że zaburzone są role rodzicielskie, małżeńskie i zawodowe. Powoduje to także wyuczoną bezradność, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaburzoną strukturę rodziny. Może prowadzić do uległości wobec wpływu otoczenia, wszelkiego typu uzależnień, przemocy domowej. W momencie gdy u rodziny widoczne są te problemy, gdy istnieje prawdopodobieństwo zagrożenia zdrowia bądź życia dzieci, należy powiadomić odpowiednie służby.

W ramach gminnych działań mając na uwadze fundamentalną rolę rodziny, w wymiarze społecznym jak i indywidualnym, należy zapobiegać występowaniu negatywnych zjawisk, które mogą mieć wpływ na działanie i funkcjonowanie rodziny, należy podejmować działania profilaktyczne, wspierające i wzmacniające rodzinę.

2. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sławkowa na lata 2021-2023 oparty jest na następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2020r., poz.821),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.2019r., poz.1507 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020r., poz.218 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2019r., poz.2277 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2019r., poz.852 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.2018r., poz.969),
7. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.2020r., poz.326 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2020r., poz.111 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”(Dz.U.2020r., poz.1329),
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.2019r., poz.2407),
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U.2018r., poz.1061 ze zm.),
12. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2020r., poz.1359).

Art.176. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku nakłada na gminę obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z w/w przepisem do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz
praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku pre adopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gmin.

3. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Wspieranie rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

W ustawie określony jest podział kompetencji, a także podział działań i zadań pomiędzy samorząd

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none"> •Profilaktyka – wspieranie rodziny •Asysta rodzinna •Placówki wsparcia dziennego •Rodziny wspierające •Inne podmioty lub instytucje 	<ul style="list-style-type: none"> •Piecza zastępcza i instytucjonalna •Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej •Adopcje •Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka •Placówki opiekuńczo- wychowawcze •Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) •Rodziny pomocnicze

Jak zostało już wspomniane zadaniem własnym gminy, wynikającym z uregulowań ustawowych jest zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcie i pomocy asystenta rodziny. Celem jego pracy jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, który pozwoli na samodzielne funkcjonowanie oraz prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Zadaniowy czas pracy asystenta pozwala na elastyczną pracę z rodziną, dostosowaną do jej rytmu dnia oraz do czasu pracy podmiotów i instytucji, z którymi asystent współpracuje na rzecz rodziny. Zadaniem asysty rodzinnej jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny biologicznej poprzez wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz podejmowanie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. W sytuacji gdy dzieci przebywają w pieczy zastępczej asystent wsparciem obejmuje rodzinę biologiczną a plan pracy w ścisłej współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej ukierunkowany jest na powrót dzieci do domu.

Przepisy ustawy „Za życiem” poszerzają obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub

w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym gminy jest również współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Kolejną formą wsparcia jaką można zaoferować w ramach realizacji zadań podejmowanych przez gminę na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest pomoc rodziny wspierającej. Opiera się ona na ścisłej współpracy z asystentem rodziny i polega na wspieraniu w przewyciężaniu trudnych sytuacji rodzin borykających się z problemami. Jej formy są uzależnione od potrzeb danej rodziny i mogą obejmować: udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki oraz wychowywania dzieci, kształtowanie prawidłowego wypełniania ról społecznych, organizację czasu rodziny, pomoc w nauce, trening zarządzania budżetem domowym oraz prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Rodzina wspierająca ustanawiana jest przez wójta, burmistrza, prezydenta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspierającej, po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej, na podstawie przeprowadzonego przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Rodzina wspierająca może uzyskać zwrot kosztów związanych z udzielanym wsparciem, na podstawie podpisanej umowy.

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE SŁAWKÓW.

Na potrzeby przygotowania niniejszego programu została przeprowadzona analiza danych zastanych, w celu określenia skali problemów oraz zasobów w mieście Sławków.

Gmina Sławków jest miastem leżącym w województwie śląskim, w powiecie będzińskim. Sławków położony jest w historycznej Małopolsce, w dawnej ziemi krakowskiej oraz Zagłębiu Dąbrowskim, na wschodzie dawnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, a dziś Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Według stanu na dzień 30 czerwca 2019, liczba ludności gminy Sławków wyniosła **6935** osób, z czego **52,05 %** stanowiły kobiety, a **47,95 %** mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły **17,62%**, osoby w wieku produkcyjnym **57,80 %**, a w wieku poprodukcyjnym **24,59 %**. W latach **2018-2019** liczba ludności wzrosła o **1,57 %**. (dane liczbowe przedstawia tabela nr 1).

Miasto dysponuje bazą rekreacyjno-sportową, w skład której wchodzi:

1. Kompleks sportowy przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II,
2. Kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Baranowskiego,
3. Kompleks sportowy TKKF Michałek.

Równie prężnie działają instytucje kultury miasta, dzięki którym zostały stworzone warunki do rozwoju zainteresowań mieszkańców, pozwalające na konstruktywne spędzanie czasu wolnego przez rodziny. Są nimi Miejska Biblioteka Publiczna oraz Miejski Ośrodek Kultury.

Tabela Nr 1.

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci³⁾

Grupa wiekowa	Mężczyzna	Kobieta
0-3	98	119
4-6	90	83
7-18	467	404
19	29	30
Wiek produkcyjny	2 113	1 912
60-64		353
65-74	394	460
75-79	67	109
80+	86	230

W 2019 roku pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Sławków uzyskało 248 osób. Liczba ta stanowi 3,6 % wszystkich mieszkańców gminy. 155 z nich to osoby długotrwale korzystające z Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławkowie. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin korzystających z systemu wsparcia MOPS, które stanowiły podstawę do przyznania pomocy w 2019 r. były kolejno: długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.

Poniższa tabela przedstawia powody przyznania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018-2019.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2018 i 2019 roku. ⁴⁾

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018 rok		2019 rok	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	44	62	10	13
Bezdomność	3	3	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	34	98	14	44
	5	24	3	13
Bezrobocie	97	195	75	146
Niepełnosprawność	65	107	54	84
Długotrwała lub ciężka choroba	113	164	107	150
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	36	98	15	32
•Rodziny niepełne	28	74	13	28
•Rodziny wielodzietne	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	1	2	1	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi			0	0
Alkoholizm	26	30	6	6
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	2	2
Sytuacja kryzysowa	1	2	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0

Zarówno w 2018 roku jak i w 2019 roku głównym powodem przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Kolejny powód stanowi bezrobocie, które często występuje w rodzinach, wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Kolejna tabela przedstawia dane obrazujące strukturę rodzin, jakie w latach 2018-2019 korzystały ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławkowie.

Tabela 3. Struktura rodzin w latach 2018-2019 objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. ⁵⁾

Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
Rodziny ogółem	226	211
Rodziny z dziećmi do 18 r.ż	64	59
Rodziny wielodzietne	11	12
Rodziny niepełne	36	34
Rodziny emerytów i rencistów	74	27

Dane zawarte w tabeli pokazują, że na przestrzeni lat spada ilość rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Może to wynikać z polepszenia sytuacji finansowej na skutek wsparcia, jakie rodziny z dziećmi otrzymują w ramach programów rządowych: „Rodzina 500+”, czy „Dobry Start”. W ostatnich latach wzrosła także minimalna płaca a co za tym idzie podniósł się poziom dochodów rodzin. Jednak wciąż sporą część świadczeniobiorców stanowią rodziny wielodzietne oraz rodziny niepełne, które szczególnie mogą być narażone na wystąpienie różnorodnych dysfunkcji oraz nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Łącznie pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku pozostawało 211 rodzin, z czego spora część to rodziny niepełne i rodziny z dziećmi. Zauważyć przy tym należy, że coraz częściej pomoc w formie asysty rodzinnej trafia do rodzin, które nie są odbiorcami świadczeń finansowych z pomocy społecznej.

Jak już wskazano w treści niniejszego dokumentu na mocy art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej mogą otrzymać wsparcie w formie asystenta rodziny. Do asysty rodzinnej kierowane są rodziny, w których wychowują się małoletnie dzieci a na skutek przeżywających trudności rodzina boryka się z problemami, które prowadzą do zaburzenia prawidłowego wypełniania roli rodzicielskiej a co za tym idzie istnieje zagrożenie umieszczenia dzieci w systemie pieczy zastępczej. Wsparciem tym objąć można także rodzinę biologiczną dzieci umieszczonych już w pieczy zastępczej w celu ich powrotu do rodziców. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego działania i realizacji wspólnie ustalonego planu. Na rezultaty pracy asystenta z rodziną składa się wiele czynników, począwszy od zaangażowania rodziny w chęć zmiany, poprzez wprowadzanie tych zmian w życie aż do ich ciągłego realizowania. Jeżeli w ocenie pracownika socjalnego dobro dziecka jest zagrożone, a rodzina nie wyraża zgody na współpracę z asystentem rodziny Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej może skierować do Sądu wnioski o wydanie zarządzeń opiekuńczych. Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego może zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny.

Asystenci rodziny wspierają sławkowskie rodziny od 2014 r. Aktualnie zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny w ramach zadaniowego czasu pracy. Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin, które na przestrzeni 2018-2019 roku korzystały ze wsparcia asystenta rodziny.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia asystenta rodziny.⁶⁾

Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
Liczba rodzin	17	15
Liczba asystentów	2	2

Zauważalny jest niewielki spadek rodzin, które przeżywają trudności opiekuńczo- wychowawcze, jednak należy w dalszym ciągu podejmować działania ukierunkowane na wsparcie tych rodzin, pomoc w wypełnianiu ról rodzicielskich oraz tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego oraz poprawę jakości ich życia.

W sytuacji kiedy rodzice biologiczni nie są w stanie wykonywać w sposób prawidłowy władzy rodzicielskiej opieka nad dziećmi sprawowana jest przez rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą, której organizatorem jest powiat. Decyzja o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej podejmowana jest przez Sąd Rodzinny. W 2019 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 2 dzieci z gminy Sławków, z kolei sześćoro dzieci było umieszczonych w rodzinach zastępczych. Dwoje dzieci przebywających w zawodowej rodzinie zastępczej Postanowieniem Sądu Rejonowego, na mocy którego rozwiązano rodzinę zastępczą zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Jedno z dzieci po kilkuletnim pobycie w placówce opiekuńczo-wychowawczej powróciło pod opiekę matki biologicznej.

Gmina Sławków w ramach realizacji miejskich programów, w tym: przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie podejmuje szereg działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz wspierających na rzecz rodziny, co podnosi poziom ich świadomości, pozwala na dostęp do specjalistycznego poradnictwa oraz wpływa na lepsze funkcjonowanie w życiu społecznym. Działania dotyczą m.in.: spotkań ze specjalistami, realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych, poradnictwa specjalistów zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego. Dzieci z rodzin borykających się z problemami mogą skorzystać z placówki wsparcia dziennego, działającej w ramach **Filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie**.

Dotychczas na terenie gminy Sławków nie ustanowiono żadnej rodziny wspierającej. W niniejszym programie zostaną określone działania jakie należy podjąć aby zagospodarować ten obszar.

5. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I SPOŁECZNE MIASTA SŁAWKÓW ORAZ ANALIZA SWOT

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc rzeczowa i finansowa, dożywianie dzieci w szkołach, ciepły posiłek w okresie zimowym, poradnictwo socjalne, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, usługi opiekuńcze
Dzienny Dom "Senior- Wigor"	rehabilitacja ruchowa, zajęcia edukacyjne i kulturalne, ciepły posiłek w czasie pobytu
Placówki Oświatowe	Działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologów i pedagogów dla rodziców oraz dzieci, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, akcje charytatywne, nauczanie zintegrowane, edukacja wczesnoszkolna w miejskim przedszkolu
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Prowadzenie procedury NK, wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w formie gminnego programu
Komisja Mieszkaniowa	Organ opiniodawczy dla Burmistrza Miasta w sprawach przydziału mieszkań z zasobów gminy
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
Parafia Podwyższenia Krzyża Św. Parafialny Zespół Caritas	Działalność charytatywna, organizowanie paczek świątecznych.
Miejski Ośrodek Kultury	Upowszechnianie kultury i organizacja imprez rozrywkowo-rekreacyjnych, prowadzenie sekcji tematycznych
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	Punkt informacji turystycznej, organizowanie półkolonii
Centrum Aktywności Lokalnej	Działalność społeczna organizacji pozarządowych skupia mieszkańców, wolontariuszy; wśród zadań ośrodka jest m.in. organizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci
Centrum Integracji Społecznej	Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych na rynku pracy
Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny	Pomoc w kryzysach szkolnych (zajęcia indywidualne) i rodzinnych.
Komisariat Policji	Zapewnienie bezpieczeństwa, podejmowanie działań w związku z prowadzeniem procedury "Niebieskie Karty", przeciwdziałanie przemocy, przestępczości i uzależnieniom.
Straż Miejska	Zapobieganie przemocy i przestępczości, profilaktyka i edukacja
Biblioteka Miejska	Promowanie czytelnictwa, wspieranie i inicjowanie aktywności społecznej, organizowanie zajęć

Do zidentyfikowania oraz usystematyzowania mocnych i słabych stron a także szans i zagrożeń społecznych obszaru Miasta Sławkowa zastosowana została analiza SWOT. Pozwala ona ocenić jakie działania będą użyteczne w osiągnięciu założonych celów. Została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników Zespołu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławkowie. Stała analiza i monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów wśród miejscowych rodzin a także tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliły na jej rzetelne przygotowanie.

Mocne strony	Słabe strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> •Realizacja w latach 2014-2019 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sławkowa, •Realizacja celów wyznaczonych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie dla Gminy Sławków na lata 2018-2020, Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019, Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Sławkowa na rok 2019, •Realizacja programu „Sławkowska Rodzina na piątkę”, •Działalność ZI, MKRPA oraz działającego w jej strukturach Punktu Konsultacyjnego, •Dostępność wsparcia psychologa dla rodzin dotkniętych przemocą, •Sieć instytucji wspierających rodzinę (OPS, Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa, Służba Zdrowia, Oświata, OIK, PCPR, ZI, MKRPA), •Znajomość środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, Policję, pracowników oświaty, pracowników służby zdrowia, •Wykwalifikowani pracownicy działający na rzecz rodziny, •Stałe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej poprzez udział w licznych szkoleniach, •Funkcjonowanie na terenie miasta placówki służby zdrowia oraz stacjonowanie zespołu Rejonowego Pogotowia Ratunkowego, •Utworzenie w mieście Klubu Dziecięcego „Maluszkowo”, •Stały rozwój bazy rekreacyjno-sportowej, •Prężnie działające instytucje kultury oraz placówki oświatowe w mieście, •Organizacja prac społecznie-użytecznych w mieście, •Utworzenie przez Stowarzyszenie Rozwoju i Kultury „Delfin” placówki aktywizacji zawodowej – CIS, •Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego – Filii OWDiR w Będzinie, •Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych przez asystenta rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> •Niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, •Niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologów dziecięcych oraz terapeutów rodzinnych, •Brak rodzin wspierających w mieście, •Brak grup samopomocowych w mieście, •Małe doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację nowych zadań, •Niewystarczający poziom edukacji społeczności lokalnej w zakresie form wsparcia dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, •Niewystarczająca oferta instytucji w obszarze spędzania wolnego czasu przez dzieci w czasie ferii i wakacji, •Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, prowadzonej przez gminę, •Opór rodziców przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze przed udziałem w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia, terapii psychologicznej.
Szanse	Zagrożenia

- Rozwój lokalnej polityki na rzecz rodziny,
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodziny,
- Kreowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej,
- Wprowadzenie standardów pracy asystenta rodziny w MOPS Sławków,
- Wprowadzenie superwizji dla pracowników Zespołu Pomocy Środowiskowej w MOPS Sławków - pracujących na rzecz rodziny,
- Rozwój metodycznej pracy socjalnej,
- Realizacja projektów socjalnych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych,
- Edukowanie społeczności lokalnej,
- Ustanowienie rodzin wspierających,
- Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań.

- Stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako „dystrybutora” świadczeń finansowych,
- Dziedziczenie ubóstwa i wyuczona bezradność,
- Niski poziom pielęgnowania więzi i tradycji rodzinnych przez rodziny dysfunkcyjne,
- Częste rozpady struktury rodziny: rozwody, separacje, emigracje zarobkowe rodziców,
- Osłabienie autorytetu rodziny oraz nauczyciela w oczach dzieci,
- Wzrost kosztów utrzymania rodziny,
- Zwiększenie dystansu społecznego między osobami pochodzącymi z różnych warstw społecznych,
- Zagrożenia ze strony mediów i internetu,
- Zagrożenia uzależnieniami: papierosy, alkohol, narkotyki (dopalacze), komputer (internet),
- Niska świadomość rodziców na temat grożących dziecku zagrożeń,
- Brak umiejętności i motywacji do szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- Brak możliwości pozyskania środków na rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.

6. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z dziećmi, zamieszkałych na terenie Gminy Sławków, w szczególności do:

- Rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Rodzin, którym zostały odebrane lub ograniczone prawa rodzicielskie,
- Rodzin dysfunkcyjnych,
- Rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawczo,
- Instytucji działających na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Urząd Miasta Sławkowa
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławkowie
3. Zespół Interdyscyplinarny w Sławkowie
4. Policja
5. Placówki Oświatowe, działające na terenie miasta Sławkowa
6. Miejski Ośrodek Kultury w Sławkowie
7. SPZOZ Sławków
8. Miejska Biblioteka Publiczna w Sławkowie
9. PCPR w Będzinie
10. PUP w Będzinie
11. CIS Sławków
11. Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej (Wydział Rodzinny i Nieletnich)

12. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Dąbrowie Górniczej.

13. Kompleks Sportowy TKKF „Michałek”

Za realizację oraz koordynację działań objętych Programem odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławkowie.

8. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Poprawa jakości życia rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz tworzenie sprzyjających warunków do ich prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa sytuacji finansowej rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.
2. Rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
3. Wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin.
4. Rozszerzenie ofert na zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
6. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy domowej.

9. HARMONOGRAM ZADAŃ

Cel szczegółowy 1

Poprawa sytuacji finansowej i bytowej rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.

Lp	Zadanie	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
1.	Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej	Liczba wywiadów środowiskowych Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia pieniężne	MOPS	2021-2023
2.	Udzielanie świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie z FA) oraz świadczeń wychowawczych.	Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia	MOPS	2021-2023
3.	Udzielenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendium, zasiłek szkolny)	Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia	MOPS	2021-2023
4.	Objęcie dożywianiem dzieci w placówkach oświatowych	Liczba dzieci, którym decyzją przyznano świadczenia	MOPS/Placówki oświatowe	2021-2023
5.	Objęcie rodzin pomocą żywnościową w ramach programu FEAD	Liczba rodzin, którym przyznano wsparcie w ramach programu	MOPS	2021-2023

		żywnościowego		
6.	Upowszechnianie Karty Dużej Rodziny oraz Programu „Sławkowska Rodzina na Piątkę”	Liczba wydanych kart	MOPS	2021-2023
7.	Aktywizacja zawodowa poprzez kierowanie rodziców niewydolnych wychowawczo do CIS	Liczba osób otrzymujących świadczenie integracyjne z CIS	MOPS-CIS	2021-2023
8.	Aktywizacja zawodowa poprzez kierowanie rodziców niewydolnych wychowawczo do wykonywania prac społecznie-użytecznych	Liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne dla osób bezrobotnych wykonujących prace społecznie-użyteczne	MOPS-PUP	2021-2023

Cel szczegółowy 2

Rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
1.	Metodyczna praca socjalna z rodzinami, u których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objęta metodyczną pracą socjalną.	MOPS	2021-2023
2.	Wsparcie asystenta rodziny, ukierunkowane na zapewnienie rodzinie stabilizacji oraz monitoring sytuacji dziecka po zakończeniu współpracy	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.	MOPS	2021-2023
3.	Ustanowienie rodzin wspierających na terenie miasta	Liczba rodzin wspierających na terenie miasta.	Burmistrz Miasta Sławkowa/MOPS	2021-2023
4.	Realizacja projektów socjalnych na rzecz rodziny	Liczba zrealizowanych projektów Liczba rodzin, które skorzystały z wsparcia w ramach zrealizowanych projektów	MOPS	2021-2023

Cel szczegółowy 3

Wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizator	Termin
1.	Zapewnienie dostępności do treningu kompetencji rodzicielskich dla rodziców z niskim poziomem umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	Liczba spotkań w ramach treningu kompetencji rodzicielskich Liczba rodziców, którzy	MOPS	2021-2023

		uczestniczyli w treningu		
2.	Zapewnienie rodzinom dysfunkcyjnym dostępności do specjalistycznego poradnictwa	Liczba udzielonych porad	MOPS PCPR	2021-2023
2.	Praca asystenta z rodziną biologiczną w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej	Liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta, Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej	MOPS	2021-2023
3.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych	Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach programów	MOPS/UM/ Placówki Oświatowe	2021-2023
4.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych skierowanych do rodziców	Ilość przeprowadzonych prelekcji Ilość rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur	MOPS/UM/ Placówki Oświatowe	2021-2023
5.	Inicjowanie zawiązania grup samopomocowych	Ilość zawiązanych grup samopomocowych	MOPS PCPR	2021-2023

Cel szczegółowy 4

Rozszerzenie ofert na zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizator	Termin
1.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym	Liczba inicjatyw organizowanych dla dzieci i młodzieży Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	MOPS/Miejski Ośrodek Kultury/ Miejska Biblioteka Publiczna/ Placówki Oświatowe	2021 -2023
2.	Propagowanie wśród rodzin czynnego udziału w twórczości artystycznej oraz zajęciach sportowych jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu	Ilość rodzin do których dotarły informacje o ofercie MOK, Biblioteki Miejskiej	MOPS/MOK/ Placówki Oświatowe Kompleks Sportowy TKKF „Michalek”	2021-2023
3.	Organizowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	Liczba dzieci uczestnicząca w wycieczkach	MOPS/ Kuratorium Oświaty/ Miejski Ośrodek Kultury/ Miejska Biblioteka Publiczna.	2021-2023

Cel szczegółowy 5

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizator	Termin
1.	Organizacja zajęć wyrównawczych w celu umożliwienia dzieciom i młodzieży opanowania wiedzy i umiejętności na oczekiwanym poziomie	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrównawczych	Placówki Oświatowe	2021-2023
2.	Pomoc rodzicom w uzyskaniu orzeczenia o wczesnym wspomaganie rozwoju, kształceniu specjalnym oraz nauczaniu indywidualnym.	Ilość dzieci, które uzyskały orzeczenie	MOPS/Placówki Oświatowe	2021-2023
3.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi	Ilość dzieci, którym przyznano wsparcie w formie specjalist. usług opiekuńczych	MOPS	2021-2023

Cel szczegółowy 6

Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizator	Termin
1.	Kierowanie wniosków do MKRPA	Liczba złożonych wniosków Liczba osób wobec których zastosowano obowiązek poddania się leczeniu	MOPS	2021-2023
2.	Kontynuacja prowadzenia Punktu Konsultacyjnego przy MKRPA	Liczba rodzin które skorzystały ze wsparcia oferowanego przez Punkt Konsultacyjny	UM/MKRPA	2021-2023
3.	Kampanie edukacyjne dla społeczeństwa lokalnego dotyczącego problematyki uzależnień oraz przemocy domowej	Ilość przeprowadzonych kampanii	MOPS/UM MKRPA/ZI Placówki Oświatowe	2021-2023
4.	Monitorowanie sytuacji rodzin i dzieci z grup szczególnego ryzyka	Liczba rodzin z grup szczególnego ryzyka Liczba rodzin monitorowanych w ramach procedury NK	MOPS/ZI/SPZOZ Policja Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	2021-2023

10. EFEKTY PROGRAMU

W wyniku prowadzonych działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Poprawa jakości życia rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w prawidłowym funkcjonowaniu,
- Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach,

- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania rodziny,
- Zmiana postrzegania wizerunku instytucji pomocowych,
- Rozwój efektywnej współpracy między instytucjami ,
- Zwiększenie form wsparcia dla rodzin,
- Zwiększenie liczby rodzin, które uzyskały poziom stabilizacji pozwalający na samodzielne, prawidłowe wykonywanie władzy rodzicielskiej.

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane i wdrażane zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program będzie finansowany ze środków:

1. Budżetu Gminy Sławków.
2. Dotacji z budżetu Państwa na dofinansowanie zadań własnych.
3. Środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

12. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu będzie prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławkowie na podstawie pozyskanych informacji oraz danych ze sprawozdań uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. MOPS będzie koordynował działania poprzez wspieranie rodzin wieloprotoblemowych, przy ścisłej współpracy z pozostałymi podmiotami działającymi na ich rzecz. Sprawozdania z realizacji zadań określonych w programie będą przedkładane Radzie Miejskiej corocznie, przez cały okres realizacji programu.

Zadania określone w Programie realizowane będą w ramach podstawowej działalności Ośrodka, także z wykorzystaniem projektów socjalnych, w ścisłej współpracy z jednostkami i instytucjami działającymi na rzecz rodzin.

Ewaluacja jest to ocena efektywności, skuteczności, oddziaływania, trwałości oraz zgodności programu w odniesieniu do założonych celów. Pozwala ona na sprawdzenie czy i w jakim stopniu cele założone na etapie planowania programu zostały osiągnięte. Wnioski, które zostają opracowane na podstawie ewaluacji dostarczają informacji jak skutecznie zaplanować przyszłe przedsięwzięcia, wykorzystując nabyte doświadczenia.

Przedmiotem ewaluacji będzie Gminny Program Wspierania Rodziny dla miasta Sławkowa na lata 2021-2023. Dokument zakłada szereg działań profilaktycznych dla rodzin wykluczonych, których głównym celem jest poprawa jakości ich życia.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona przez pracowników MOPS w Sławkowie. Będzie oparta o kryterium trafności, skuteczności oraz trwałości. Kluczowe pytania ewaluacyjne, na które koordynator programu będzie szukał odpowiedzi to:

1. Czy i w jakim stopniu cele programu były odpowiedzią na zidentyfikowany problem społeczny – niski poziom umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach dysfunkcyjnych?
2. Czy i w jakim stopniu realizacja programu przyczyniła się do osiągnięcia założonych celów – celu głównego oraz celów szczegółowych?,
  - czy realizacja programu wpłynęła na podniesienie poziomu jakości życia rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej?,
  - czy realizacja programu przyczyniła się do tworzenia sprzyjających warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej?,
  - czy poprawie uległa sytuacja finansowa rodzin dysfunkcyjnych?
  - czy nastąpił rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej?,

- czy realizacja programu przyczyniła się do wzmacniania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych u rodziców dysfunkcyjnych?,
- czy rozszerzeniu uległa oferta na zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży?,
- czy nastąpiło wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży?.

Dane będą zbierane od beneficjentów programu oraz pracowników instytucji działających w mieście Sławków. Do przeprowadzenia ewaluacji wewnętrznej, konieczny będzie bezpośredni współudział w realizacji programu osób, które będą pełnić rolę ewaluatora, wiedza z zakresu pracy socjalnej, ewaluacji, metod badawczych, umiejętność przygotowania odpowiednich narzędzi, takich jak: drzewo celów, ankieta oraz umiejętność analizy danych.

Ewaluacja będzie przeprowadzana przez cały okres realizacji programu, zaraz po jego zakończeniu oraz po pierwszym roku od jego zakończenia, co pozwoli na ocenę trwałości osiągniętych celów. Przy przeprowadzeniu ewaluacji wykorzystane zostaną zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe. Zastosowane zostaną następujące techniki badawcze: analiza drzewa celów, obserwacja, działania grupowe, wywiad swobodny, ankieta do samodzielnego wypełnienia, analiza dokumentów, które stanowią będą źródła danych. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji zostaną zaprezentowane w formie raportu. Raport zostanie opublikowany na stronie BIP MOPS. Zostanie również przygotowana broszura ogólnodostępna dla mieszkańców, przedstawiająca korzyści płynące z realizacji programu.

---

¹⁾Jurek L (2015)Asystent rodziny. Realizacja zadań ustawowych. Teczka asystenta-wzory pism

²⁾Ziemska M. (2005), Rodzina współczesna

³⁾Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019 dla Gminy SŁAWKÓW, s.3

⁴⁾Sprawozdanie MPiPS

⁵⁾Sprawozdanie MPiPS

⁶⁾Diagnoza problemów społecznych mieszkańców miasta Sławkowa